

Osnoy – Občanská výchova – Sekunda

Očekávané výstupy - žák	Školní výstupy - žák	Učivo
<p>Objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života</p> <p>Posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek</p> <p>Rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání</p> <p>Popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru</p> <p>rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady</p> <p>Sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zvaží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi</p> <p>na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení</p> <p>Vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít</p> <p>uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu</p> <p>Na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz</p> <p>Rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané</p> <p>rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti</p>	<p>Chápe princip masové kultury jako vyústění moderní kultury</p> <p>Objasní potřebu soukromého vlastnictví a jeho smysl</p> <p>v demokratické společnosti, umí hospodařit, chápe pojem rozpočet</p> <p>Zná instituce, které poskytují podporu lidem</p> <p>Objasní potřebu člověka existovat ve společnosti</p> <p>Chápe principy a zásady společenského chování, vyzná v neměnných zásadách slušného chování, dokáže vyjít se svými spolužáky z konfliktních situací</p> <p>Chápe smysl slova morálka, dokáže ji porovnat a oddělit od slušného chování</p> <p>Zná význam a smysl lidských práv, ví, kde se ve světě lidská práva porušují a proč, chápe smysl slova právo</p> <p>Dokáže popsat aktuální problémy lidstva, ví co je to slovo „globální“, zná organizace zabývající se ochranou planety, dokáže postupovat v součinnosti s mapou při vyhledávání míst, kde jsou tyto problémy</p> <p>Objasní smysl dospívání ve vztahu k potřebám společnosti, jeho negativa i pozitiva</p> <p>Hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing; rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti; význam daní</p> <p>Banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků</p> <p>Výroba, obchod, služby – jejich funkce a návaznost</p> <p>Principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, trh; tvorba ceny, inflace; podstata fungování trhu; nejčastější právní formy podnikání</p>	<p>Kulturní dědictví</p> <p>Masová kultura</p> <p>Masmédia, demokratizace kultury</p> <p>Majetek, vlastnictví, hospodaření – peníze a majetek</p> <p>Rodinný rozpočet, státní rozpočet</p> <p>Druhy vlastnictví – majetková nerovnost</p> <p>Státní sociální podpora</p> <p>Život ve společnosti</p> <p>Člověk hledající společenství</p> <p>Člověk hledající svůj svět, sám sebe</p> <p>Pravidla společenského chování</p> <p>Člověk a předpoklady spoluzití</p> <p>Člověk a předpoklady harmonického soužití se světem</p> <p>Člověk a morálka</p> <p>Člověk a mravnost</p> <p>Morálka a svědomí</p> <p>Morálka a právo</p> <p>Člověk a lidská práva – lidská práva a svobody</p> <p>Občan v právních vztazích</p> <p>Tvorba práva</p> <p>Vývoj lidských práv a svobod</p> <p>Lidská práva a svobody</p> <p>Poškozování lidských a občanských práv</p> <p>Globální problémy lidstva</p> <p>Život na planetě Zemi - Ekologie</p> <p>Devastace přírody</p> <p>Demografický vývoj</p> <p>Ekologická hnutí</p> <p>Péče o životní prostředí</p> <p>Budoucnost společnosti</p> <p>Člověk a dospívání – fáze vývoje jedince</p> <p>Puberta, adolescence</p>

Tematický plán učiva - Občanská výchova – Sekunda

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Občanská výchova je vyučován ve všech ročnících nižšího gymnázia. Jeho výuka má nejnižší možnou dotaci v týdnu – 1 hodinu. Důraz je v jednotlivých ročnících kladen na poznávání svého okolí a regionu, na náš stát a jeho uspořádání, na právo a jeho problémy, na globální problémy našeho světa, na vývoj člověka od narození po smrt a další zajímavá témata. Žáci jsou vedeni k samostatnému myšlení, k diskusi a dalším metodám, k sebeprosazení. Z hlediska použití výchovně vzdělávací strategie se naskytá celá řada možností jak vyučovat a zpestřovat výuku.

Učebnice: Vlastní učební texty

Časová dotace: 1 hodina týdně

Školní výstupy	Tematické okruhy Učivo	Klíčové kompetence	Poč. Hod	Měsíc	Výchovně vzdělávací strategie	Průřezová témata
Zná digitální technologie použitelné v předmětu (mobil, PC, tablet, DP, internet). Chápe princip masové kultury jako vyústění moderní kultury.	Kulturní dědictví	Kompetence k učení Žáci si organizují vlastní studijní život, nalézají metody jak se nejlépe učit, nacházet informace, třídit a uspořádávat poznatky. Učí se pracovat s učebnicemi, atlasy, tiskovými zprávami a jiným materiálem. Učí se formulovat si zápis v sešitech. Učitel žáky vede a napomáhá jim v osvojování si poznatků a k formování jejich historického rozhledu.	1	Září	Vyučovací hodina, práce s knihou, práce s textem, zadání prací v informačním systému MS TEAMS, zpracování MS PPT prezentace, vyhledávání informací, úprava informací v MS WORD, práce s www stránkami, stahování a úprava textů, jednoduchá úprava obrázků, práce s aplikací PLICKERS, diskuse, návštěva odborníka či osobnosti,	HODNOTY, POSTOJE, PRAKTICKÁ ETIKA Prosociální chování, odpovědnost, spravedlnost, čest, spolehlivost. Výchova demokratického občana OBČAN, OBČANSKÁ SPOLEČNOST A STÁT Přijímání odpovědnosti za sebe i kolektiv. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech OBJEVUJEME EVROPU A SVĚT Svět, události na světové scéně, události v Evropě, život za hranicemi našeho státu, digitalizace/propojení světa. Multikulturní výchova LIDSKÉ VZTAHY Vztahy mezi národy a etniky, harmonická společnost, náboženská a národnostní tolerance. Mediální výchova KRITICKÉ ČTENÍ A VNÍMÁNÍ MEDIÁLNÍCH SDĚLENÍ Přístup ke zpravodajství – tisk tištěný i elektronický, kladný výběr periodik. Orientace ve světě medií – tradičních i digitálních. Kritický přístup k mediálním sdělením. Environmentální výchova ZÁKLADNÍ PODMÍNKY ŽIVOTA Využívání zdrojů planety, globální problémy lidstva. LIDSKÉ AKTIVITY A PROBLÉMY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ Působení člověka na přírodu v současnosti, aktivity vedoucí k ochraně prostředí. Vyhledávání informací a rozšiřování povědomí v digitálním prostředí.
	Masová kultura		1			
Objasní potřebu soukromého vlastnictví a jeho smysl v demokratické společnosti, umí hospodařit, chápe pojem rozpočet, dokáže zpracovat svůj „rodinný“ rozpočet v MS EXCEL,	Masmédia, demokratizace kultury	Kompetence k řešení problémů Žáci samostatně pracují na vyhodnocování získaných informací, vybírají nejvhodnější interpretace dějin. Volí nejpřiměřenější postupy při samostatné, skupinové i projektové práci. Učitel žáky motivuje svými dotazy, úkoly i příběhy. Může uspořádat exkurzi či návštěvu historické instituce.	1	Říjen	Listopad	
	Majetek, vlastnictví, hospodaření – peníze a majetek		1			
Zná instituce, které poskytují podporu lidem, dokáže vyhledat jejich webové stránky..	Rodinný rozpočet, státní rozpočet	Kompetence komunikativní Žáci se učí výstižně a srozumitelně formulovat svůj názor a projev. Snaží se obhajovat svá stanoviska, přijímat kritiku druhých, respektovat postoje druhých. Učí se slušnému a tolerantnímu chování. Učitel vytváří prostor pro vzájemnou komunikaci – dialog a diskusi. Doporučuje četbu.	1	Prosinec	Leden	
	Druhy vlastnictví – majetková nerovnost		1			
Objasní potřebu člověka existovat ve společnosti.	Státní sociální podpora	Kompetence sociální a personální Učitel upevňuje ve studentech kladné rysy jejich osobností. Na základě těchto je pak hodnotí a vede je k principům spravedlivé a demokratické společnosti	1	Únor	Březen	
	Život ve společnosti		1			
Chápe principy a zásady společenského chování, vyzná se v neměnných zásadách slušného chování, dokáže vyjít se svými spolužáky z konfliktních situací.	Člověk hledající společenství	Kompetence občanské Žáci se snaží pochopit smysl, druhy a působení jednotlivých politických systémů. Zaměřují se na lidská a občanská práva. Učitel vede žáky k dodržování pravidel slušného chování a přátelským vztahům.	1	Duben	Květen	
	Člověk hledající svůj svět, sám sebe		1			
Chápe smysl slova morálka, dokáže ji porovnat a oddělit od slušného chování.	Pravidla společenského chování	Kompetence pracovní Žáci si osvojují základní studijní dovednosti, psychohygienické dovednosti, učí se systematicky pracovat.	1	Červen		
	Člověk a předpoklady spoluzití		1			
Chápe smysl slova morálka, dokáže ji porovnat a oddělit od slušného chování.	Člověk a předpoklady harmonického soužití se světem	Kompetence digitální Žák pracuje s digitální technikou a jejími programy, zpracovává informace digitálního obsahu a rozumí jim, volí inovativní postupy, řeší technické problémy digitálních technologií. Vnímá pokrok a proměnlivost digitálních technologií; dopad na společnost a životní prostředí. Zajišťuje bezpečnost technologií i dat, chrání je, jedná v digitálním prostředí eticky.	1			
	Člověk a morálka		1			
Zná význam a smysl lidských práv, ví, kde se ve světě lidská práva porušují a proč, chápe smysl slova právo, zná www stránky, které se věnují ochraně lidských práv.	Člověk a mravnost	Kompetence digitální Žák pracuje s digitální technikou a jejími programy, zpracovává informace digitálního obsahu a rozumí jim, volí inovativní postupy, řeší technické problémy digitálních technologií. Vnímá pokrok a proměnlivost digitálních technologií; dopad na společnost a životní prostředí. Zajišťuje bezpečnost technologií i dat, chrání je, jedná v digitálním prostředí eticky.	1			
	Morálka a svědomí		1			
Zná význam a smysl lidských práv, ví, kde se ve světě lidská práva porušují a proč, chápe smysl slova právo, zná www stránky, které se věnují ochraně lidských práv.	Morálka a právo	Kompetence digitální Žák pracuje s digitální technikou a jejími programy, zpracovává informace digitálního obsahu a rozumí jim, volí inovativní postupy, řeší technické problémy digitálních technologií. Vnímá pokrok a proměnlivost digitálních technologií; dopad na společnost a životní prostředí. Zajišťuje bezpečnost technologií i dat, chrání je, jedná v digitálním prostředí eticky.	1			
	Člověk a lidská práva – lidská práva a svobody		1			
Dokáže popsat aktuální problémy lidstva, ví co je to slovo „globální“, zná organizace zabývající se ochranou planety, dokáže postupovat v součinnosti s mapou při vyhledávání míst, kde jsou tyto problémy. Dokáže najít základní informace o ekologických hnutích na jejich www stránkách.	Občan v právních vztazích	Kompetence digitální Žák pracuje s digitální technikou a jejími programy, zpracovává informace digitálního obsahu a rozumí jim, volí inovativní postupy, řeší technické problémy digitálních technologií. Vnímá pokrok a proměnlivost digitálních technologií; dopad na společnost a životní prostředí. Zajišťuje bezpečnost technologií i dat, chrání je, jedná v digitálním prostředí eticky.	1			
	Tvorba práva		1			
Dokáže popsat aktuální problémy lidstva, ví co je to slovo „globální“, zná organizace zabývající se ochranou planety, dokáže postupovat v součinnosti s mapou při vyhledávání míst, kde jsou tyto problémy. Dokáže najít základní informace o ekologických hnutích na jejich www stránkách.	Vývoj lidských práv a svobod	Kompetence digitální Žák pracuje s digitální technikou a jejími programy, zpracovává informace digitálního obsahu a rozumí jim, volí inovativní postupy, řeší technické problémy digitálních technologií. Vnímá pokrok a proměnlivost digitálních technologií; dopad na společnost a životní prostředí. Zajišťuje bezpečnost technologií i dat, chrání je, jedná v digitálním prostředí eticky.	1			
	Lidská práva a svobody		1			
Dokáže popsat aktuální problémy lidstva, ví co je to slovo „globální“, zná organizace zabývající se ochranou planety, dokáže postupovat v součinnosti s mapou při vyhledávání míst, kde jsou tyto problémy. Dokáže najít základní informace o ekologických hnutích na jejich www stránkách.	Poškození lidských a občanských práv	Kompetence digitální Žák pracuje s digitální technikou a jejími programy, zpracovává informace digitálního obsahu a rozumí jim, volí inovativní postupy, řeší technické problémy digitálních technologií. Vnímá pokrok a proměnlivost digitálních technologií; dopad na společnost a životní prostředí. Zajišťuje bezpečnost technologií i dat, chrání je, jedná v digitálním prostředí eticky.	2			
	Globální problémy lidstva		2			
Dokáže popsat aktuální problémy lidstva, ví co je to slovo „globální“, zná organizace zabývající se ochranou planety, dokáže postupovat v součinnosti s mapou při vyhledávání míst, kde jsou tyto problémy. Dokáže najít základní informace o ekologických hnutích na jejich www stránkách.	Život na planetě Zemi - Ekologie	Kompetence digitální Žák pracuje s digitální technikou a jejími programy, zpracovává informace digitálního obsahu a rozumí jim, volí inovativní postupy, řeší technické problémy digitálních technologií. Vnímá pokrok a proměnlivost digitálních technologií; dopad na společnost a životní prostředí. Zajišťuje bezpečnost technologií i dat, chrání je, jedná v digitálním prostředí eticky.	1			
	Devastace přírody		1			
Dokáže popsat aktuální problémy lidstva, ví co je to slovo „globální“, zná organizace zabývající se ochranou planety, dokáže postupovat v součinnosti s mapou při vyhledávání míst, kde jsou tyto problémy. Dokáže najít základní informace o ekologických hnutích na jejich www stránkách.	Demografický vývoj	Kompetence digitální Žák pracuje s digitální technikou a jejími programy, zpracovává informace digitálního obsahu a rozumí jim, volí inovativní postupy, řeší technické problémy digitálních technologií. Vnímá pokrok a proměnlivost digitálních technologií; dopad na společnost a životní prostředí. Zajišťuje bezpečnost technologií i dat, chrání je, jedná v digitálním prostředí eticky.	1			
	Ekologická hnutí		1			
Dokáže popsat aktuální problémy lidstva, ví co je to slovo „globální“, zná organizace zabývající se ochranou planety, dokáže postupovat v součinnosti s mapou při vyhledávání míst, kde jsou tyto problémy. Dokáže najít základní informace o ekologických hnutích na jejich www stránkách.	Péče o životní prostředí	Kompetence digitální Žák pracuje s digitální technikou a jejími programy, zpracovává informace digitálního obsahu a rozumí jim, volí inovativní postupy, řeší technické problémy digitálních technologií. Vnímá pokrok a proměnlivost digitálních technologií; dopad na společnost a životní prostředí. Zajišťuje bezpečnost technologií i dat, chrání je, jedná v digitálním prostředí eticky.	1			
	Budoucnost společnosti		1			
Objasní smysl dospívání ve vztahu k potřebám společnosti, jeho negativa i pozitiva.	Člověk a dospívání – fáze vývoje jedince	Kompetence digitální Žák pracuje s digitální technikou a jejími programy, zpracovává informace digitálního obsahu a rozumí jim, volí inovativní postupy, řeší technické problémy digitálních technologií. Vnímá pokrok a proměnlivost digitálních technologií; dopad na společnost a životní prostředí. Zajišťuje bezpečnost technologií i dat, chrání je, jedná v digitálním prostředí eticky.	1			
	Puberta, adolescence		1			